

T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İNTEŞ
1964
TÜRKİYE
İNŞAAT
SANAYİCİLERİ
BİRLİĞİ
GENEL
SEKRETERANLIĞI

Yeni Tip Koronavirüs (COVID-19) Hakkında

SORU VE CEVAPLAR

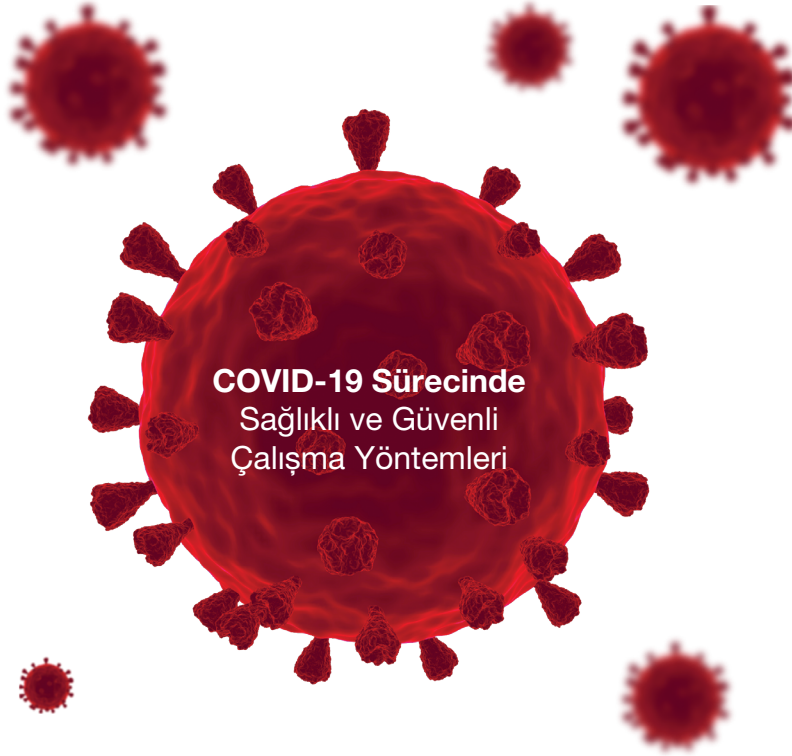

**T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI**
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE
İNŞAAT
SANAYİCİLERİ
İŞVEREN
SENDİKASI

BİRİMLERİNİN İTİFAKI

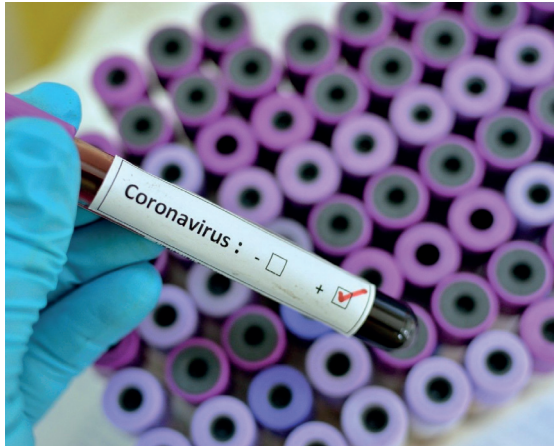
COVID-19 Sürecinde
Sağlıklı ve Güvenli
Çalışma Yöntemleri

1. Yeni Koronavirüs (COVID-19) nedir?

Yeni Koronavirüs (COVID-19), ilk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüsdür. Salgın başlangıçta bu bölgedeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmiştir. Daha sonra insandan insana bulaşarak Vuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirlere ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve diğer dünya ülkelerine yayılmıştır.

Coronavirüsler, hayvanlarda veya insanlarda hastalığa neden olabilecek büyük bir virüs ailesidir. İnsanlarda, birkaç koronavirüsün soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinmektedir. Koronavirüs hastalığına COVID-19 neden olur.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/sss/halka-yonelik-web-sitesinden-alinmistir>. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

2. COVID-19 nasıl bulaşır?

Hasta bireylerin öksürmeleri aksırmaları ile ortama saçılan damlacıkların solunması ile bulaşır.

Hastaların solunum parçacıkları ile kirlenmiş yüzeylere dokunulduktan sonra ellerin yıkanmadan yüz, göz, burun veya ağıza götürülmesi ile de virüs alınabilir.

Kirli ellerle göz, burun veya ağıza temas etmek risklidir.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/sss/halka-yonelik-web-sitesinden-alinmistir>. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

3. COVID-19 enfeksiyonunu önlemek veya tedavi etmek için kullanılacak virüse etkili bir ilaç var mıdır?

Hastalığın virüse etkili bir tedavisi yoktur.

Hastanın genel durumuna göre gerekli destek tedavisi uygulanmaktadır. Bazı ilaçların virüs üzerindeki etkinliği araştırılmaktadır. Ancak şu an için virüse etkili bir ilaç yoktur.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/sss/halka-yonelik-web-sitesinden-alinmistir>. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

4. COVID-19'un neden olduğu belirtiler ve oluşturduğu hastalıklar nelerdir?

Belirtsiz olgular olabileceği bildirilmekle birlikte, bunların oranı bilinmemektedir. En çok karşılaşılan belirtiler ateş, öksürük ve nefes darlığıdır. Şiddetli olgularda zatürre, ağır solunum yetmezliği, böbrek yetmezliği ve ölüm gelişebilmektedir.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/sss/halka-yonelik-web-sitesinden-alinmistir>. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

5. COVID-19 kimleri daha fazla etkiler?

Elde edilen veriler doğrultusunda ileri yaş ve eşlik eden hastalığı (astım, diyabet, kalp hastalığı gibi) olanlarda virüsün ağır hastalık oluşturma riski daha yüksektir. Bugünkü verilerle hastalığın %10-15 olguda ağır seyrettiği, yaklaşık %2 olguda da ölümlerle sonuçlandığı bilinmektedir.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/sss/halka-yonelik-web-sitesinden> alınmıştır. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

6. COVID-19 hastalığı ani ölümlere neden olur mu?

Hastalanan kişilerle ilgili yayımlanmış verilere göre hastalık nispeten yavaş bir seyir göstermektedir. İlk birkaç gün daha hafif şikayetler (ateş, boğaz ağrısı, halsizlik gibi) görülmekte sonrasında öksürük, nefes darlığı gibi belirtiler eklenmektedir. Hastalar genellikle 7 günden sonra hastaneye başvuracak kadar ağırlaşmaktadır. Dolayısı ile sosyal medyada yer alan, birdenbire yere düşüp hastalanan veya ölen hastalara ilgili videolar gerçeği yansıtmamaktadır.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/sss/halka-yonelik-web-sitesinden> alınmıştır. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

7. İşveren, inşaat işyerinde COVID-19'a maruziyet riskinin azaltılması için ne gibi önlemler almalıdır?

COVID-19 ile ilgili işyeri özelindeki tehlikelerin belirlenerek ayrı bir risk değerlendirmesinin yapılması veya mevcut risk değerlendirmesinin güncellenmesi gerekmektedir.

6331 sayılı Kanun gereği hazırlanan Acil Durum Planında salgın hastalıklara karşı alınması gereken

Önleyici ve Sınırlandırıcı Tedbirlerin COVID-19'a ilişkin olarak güncellenerek devreye alınması gerekmektedir. Çalışan temsilcileri ve/veya çalışanların güncellenen acil durum planı hakkında bilgilendirilmesi ve plan kapsamında ne yapmaları veya yapmamaları gerektiğinin farkında olmaları sağlanmalıdır.

İşyerinde COVID-19 enfeksiyonu salgınına karşı alınmış ve alınması gereken tedbirler hakkında (sosyal mesafe kuralına uyararak veya uzaktan iletişim araçları vb.) çalışanlar ve/veya temsilcilerinin görüşleri alınmalı ve bu konulardaki görüşmelerde yer alması ve katılımları sağlanmalıdır.

İşyerinde birden fazla işverenin bulunması durumunda birlikte hareket edilmesi gerekmektedir.

İşyerine ziyaretçi giriş çıkışları kısıtlanmalıdır. Ziyaretçiler ve müşteriler de işyerinde COVID-19 enfeksiyonu salgınına dair alınan ve uyulması gereken kurallar hakkında bilgilendirilmelidir.

İşyerlerine girişlerde çalışanların ateşi, uygun kişisel koruyucu donanımlar kullanılmak suretiyle, temassız ateş ölçer ile ölçülmeli ve ateşi saptanan çalışan işyeri sağlık personeline bildirilmelidir. Sağlık personelinin bulunmadığı durumlarda, Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi 184 aranarak yetkilinin verdiği talimatlar izlenmelidir.

Aciliyeti olmayan etkinlikler iptal edilmelidir. Toplantılar sınırlandırılmalı ve kalabalık düzenlenmemelidir.

Toplantılarda sosyal mesafeye dikkat edilmeli, asgari sayıda kişi ile yapılmalıdır. Mümkün olduğunca çevrimiçi veya konferans görüşmesi yoluyla toplantı yapılmalıdır.

Çalışanların, iş elbiselerini günlük kıyafetleri ile temasını önleyerek işyerinde değiştirmeleri sağlanmalıdır. İş elbiseleri ile kıyafetlerin farklı yerlerde saklanabilmesine yönelik gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Çalışanların giydikleri vs. kıyafetler hijyen kurallarına göre yıkanmalı ve havalandırılmalı, iş kıyafetleri ile gündelik kıyafetler ayrı tutulmalıdır.

Çalışan sayısı, sosyal mesafeyi koruyacak şekilde mümkün olan en az sayıda tutulmalıdır. Çalışanların molaları ve yemek araları sosyal mesafeyi koruyacak şekilde düzenlenmelidir.

Evden çalışma imkanı olan personel evden çalışmaya yönlendirilmelidir.

Çalışma alanlarında mümkün olduğunca çalışanların diğer çalışanlarla sosyal mesafeyi koruyacak biçimde çalışmaları sağlanmalıdır. Büyük çalışma ekiplerinin daha küçük gruplar şeklinde düzenlenmesi önemlidir. Bu kapsamda vardiya usulü çalışmaya geçilmesi veya vardiya sayılarının artırılması önerilmektedir.

Çalışma prosesleri ve teknik kontrol önlemleri, biyolojik etkenlerin ortama yayılmasını önleyecek şekilde düzenlenmelidir.

İşyerinde hijyen önlemleri alınmalı, çalışanların kişisel hijyenlerini sağlamaları için yeterli ve gerekli malzeme ve ekipmanlar temin edilmelidir.

Öncelikle ziyaretçi veya müşteri potansiyeli bulunan işletmelerde bunlarla ilk önce muhatap olan bütün çalışanlar, COVID-19 enfeksiyonu salgını ve bunlardan doğan risklere karşı alınmış ve alınacak tedbirler hakkında derhal bilgilendirilmelidir.

Atıkların, toplanması, depolanması ve işyerinden uzaklaştırılması konularında çalışanlar bilgilendirilmelidir.

Şantiyeye yeni gelen malzemeler, kullanılmadan önce erişime uzak bir kısımda malzemenin özelliğine göre belirlenecek süre kadar bekletilmelidir.

İSG Profesyonelleri tarafından virüsten korunma yöntemlerinin anlatıldığı eğitimler verilmeli ve gerekli bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Yatakhane, yemekhane, lavobolar gibi grup halinde bulunulan ortamlarda gerekli tedbirler alınmalıdır.

Ulaşım amacıyla kullanılan servis araçlarında gerekli tedbirler alınmalıdır.

Bakanlığımız internet sayfasında yer alan “İşyerlerinde Koronavirüse (Covid-19) Karşı Alınması Gereken Önlemler” başlıklı bilgilendirme rehberi de dikkate alınmalıdır.

https://ailevecalisma.gov.tr/media/41159/isyerlerinde_koronavirus_covid-19_karsi_alinan_onlemler.pdf

8. İşverence COVID-19 hastalığı için çalışanın sağlığını korumaya yönelik tedbirler alınmadığında herhangi bir yaptırım uygulanır mı?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği, işveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür, bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde idari yaptırım uygulanacaktır.

9. COVID-19 hastalığı nedeniyle çalışanların yükümlülükleri nelerdir?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 19 uncu maddesinde çalışanların yükümlülükleri belirlenmiş olup çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

Çalışanlar 19 uncu madde kapsamındaki yükümlülüklerinin yanında COVID-19 hastalığı özel olarak işyerinde alınan tedbirlere uymak ve bu konuda verilen emir ve talimatları uygulamak zorundadır.

İşyerinde büyük gruplar oluşturulmaması ve sosyal mesafenin korunması için alınan tedbirlere ve yapılan iş planı değişikliklerine uymalıdır.

Diğer kişilere temastan kaçınılmalı ve sosyal mesafeye dikkat etmelidir. Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmalı ve korumalıdır.

İş kıyafetlerini günlük kıyafetleri ile temasını önleyerek işyerinde değiştirmelidir. İş kıyafetleri ile günlük kıyafetlerini işyerinde kendisine sağlanan farklı yerlerde saklamalıdır. İş kıyafetlerini hijyen kurallarına göre yıkamalı ve havalandırmalıdır.

10. COVID-19 hastalığı nedeniyle çalışanların bilgilendirilmesinde nelere dikkat edilmelidir?

İşveren; işyerinde asgari takip edilecek prosedürleri içeren yazılı talimatları sağlar ve mümkün olduğu yerlerde uyarıları görünür şekilde asar.

Çalışanlar, biyolojik etkenler ile ilgili herhangi bir olayı, işyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi veya işveren veya işveren vekiline derhal bildirir.

İşverenler, biyolojik etkenlerin ortama yayılmasından doğan ve insanda ciddi enfeksiyona ve/veya hastalığa neden olabilecek olayı, çalışanlara ve/veya çalışan temsilcilerine derhal bildirir.

İşverenler, sebepleri ve durumu düzeltmek için alınan önlemleri de en kısa zamanda çalışanlara ve/veya çalışan temsilcilerine bildirir.

Her çalışan kişisel olarak kendisini ilgilendiren bilgilere ulaşma hakkına sahiptir. Çalışanların ve/veya çalışan temsilcilerinin, çalıştıkları konu ile ilgili ortak bilgilere ulaşabilmeleri sağlanır.

11. COVID-19 dikkate alınarak yapılacak olan risk değerlendirilmesinde hangi hususlar dikkate alınmalıdır?

Çalışanların işyerinde nerede ve nasıl COVID-19 virüsüne maruz kalabileceğine ilişkin değerlendirme yapılması, işyerinde işin özelliği nedeniyle yüksek risk altındaki çalışanların belirlenmesi, iş süreçleri ve çalışma şekillerinin değerlendirmeler sonucu yeniden planlanması.

İşyerinde aynı anda bulunan çalışan sayısının asgari oranda tutulması için uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma, çalışma süresinin organizasyonu gibi planlamaların yapılması. Maruziyetin azaltılması için, özellikle yemekhane ve dinlenme alanlarında, sosyal mesafenin artırılmasına ilişkin önlemlerin belirlenmesi.

Çalışanların bireysel risk faktörlerinin (ör; kronik rahatsızlığı olan çalışanlar, gebe çalışanlar gibi özel politika gerektiren çalışanlar vb.) belirlenmesi ve bu çalışanların korunması için gerekli tedbirlerin değerlendirilmesi.

Enfeksiyonun önlenmesi için alınması gereken temel önlemlerin belirlenmesi.

Hasta kişilerin belirlenmesi ve izolasyonu için politikalar ve prosedürlerin belirlenmesi.

İşyerinde çalışanlara verilmek üzere COVID-19 virüsüne karşı koruma sağlamaya uygun ve yeterli sayıda kişisel koruyucu donanım (KKD) tedarikinin planlanması.

İnsan sağlığına zararlı olan veya olabilecek biyolojik etkenlerin sınıflandırılması.

Yetkili makamların, çalışanların sağlığını korumak için biyolojik etkenlerin denetim altına alınması hakkındaki önerileri.

12. Risk değerlendirmesinin süresi doldu. Bu süreçte risk değerlendirmesini nasıl güncelleyeceğiz?

Risk değerlendirmesi kısımlar halinde, mümkün olan en az kişi ile sosyal mesafeye dikkat edilerek yapılmalıdır. Risk değerlendirmesi dokümantasyon işleri evlerde bireysel bilgisayarlar ile yapılmalıdır. Risk değerlendirmesi işyerinin elektronik belge yönetim sistemi var ise onun vasıtası ile elektronik imza ile imzalanabilir.

13. Şantiyede kalabalık alanlarda COVID-19 tehlikelerine karşı ne tür tedbirler alınmalıdır?

İş planlaması, çalışmalarda büyük gruplar oluşturulmadan ve çalışanlar arasında sosyal mesafe korunacak şekilde yapılmalıdır. Grupların kendi içinde ve birbirleriyle etkileşimleri asgari düzeyde tutulmalıdır. Çalışanların diğer kişilerle fiziksel teması sınırlandırılmalıdır.

Malzeme ve ekipman vb. taşınması mümkünse mekanik sistemlerle el değmeden yapılmalıdır. Mümkün olmadığı durumlarda ise üzerlerinde bulunabilecek virüslerin yayılmasını önlemek için streç film benzeri ile kaplanarak taşınmalıdır. İnsan ve malzeme akışının az olduğu, güneş ışığı alan, kuru ortamlarda depolanmalıdır.

COVID-19 hastalığı ve korunma yöntemleri konusunda çalışanlar bilgilendirilmelidir. Şantiye alanları ve ofislerin giriş çıkışlarına ve diğer bilgilendirme panolarına bilgilendirme broşürleri ile görseller asılmalıdır.

Ortak alanlar ve iş istasyonları, tezgahlar, kulplar, kapı kolları, paylaşılan araçlar ve ekipmanlar gibi sıkça ve farklı kişilerce temas edilen tüm yüzeylerin rutin temizliği yapılmalıdır.

Tek kullanımlık el havlusu ve temassız çöp kovalarından yararlanılmalıdır. Yeniden kullanılabilir malzemeler ve ekipmanlar dezenfekte edilmelidir.

Çalışanların giydikleri tulum vs. kıyafetler hijyen kurallarına göre yıkanmalı ve havalandırılmalı, iş kıyafetleri ile gündelik kıyafetler ayrı tutulmalıdır.

Yatakhane, yemekhane, lavobolar gibi grup halinde bulunulan ortamlarda gerekli tedbirler alınmalıdır.

Ulaşım amacıyla kullanılan servis araçlarında gerekli tedbirler alınmalıdır.

14. Şantiyelerdeki yatakhane, yemekhaneler, lavabolar vb. ortamlarda çalışanların korunması için neler yapılmalıdır?

Yemekhane, yatakhane, dinlenme alanları, tuvalet, lavabo ve banyolar gibi sosyal alanlarda sosyal mesafenin korunmasına yönelik önlemler alınmalıdır.

Yemekler çalışanlara kumanya olarak ve hijyenik ambalajlar içerisinde uygun kıyafet (eldiven, maske, bone, önlük) kullanan personel tarafından dağıtılmalıdır. Yemekler sosyal mesafe gözetilerek yenmeli hem yemek hem ambalaj atıkları daha önce belirlenmiş, işaretleme yapılmış ve üstü kapatılabilen yerlere konulmalıdır ve kısa süre içerisinde insan ve malzeme akışının olmadığı yerlere taşınmalıdır.

Kapalı ambalajlarda kumanya temininin mümkün olmadığı durumlarda, yemek sırasında çalışanlar arasındaki sosyal mesafe korunacak şekilde ve kalabalık olmayan gruplar halinde çalışanların yemekhaneye alınmalıdır. Grupların kendi içinde ve birbirleriyle etkileşimleri asgari düzeyde tutulmalıdır.

Yemekhane ve yatakhane, ofis ortamları ve diğer kapalı mekânlar düzenli bir şekilde havalandırılmalı ve dezenfeksiyonu sağlanmalıdır. Kulplar, kapı kolları gibi

sıkça ve farklı kişilerce temas edilen tüm yüzeylerin rutin temizliği yapılmalıdır.

Çalışanlara etkin el yıkama teknikleri hakkında eğitim verilmelidir. Hem çalışma alanları içinde hem de diğer sosyal alanlarda (dinlenme alanları, yemekhane, yatakhane vb.) yeterli ve uygun miktarda su, sabun ve el dezenfektanları bulundurulmalıdır.

Tek kullanımlık tuz, karabiber uygulamasına geçilmesi, ambalajlı ekmek ve su kullanılması, çatal bıçakların bulaşık makinesinden çıktıktan hemen sonra ambalajlanması gibi düzenlemeler yapılmalıdır.

Tek kullanımlık el havlusu ve temassız çöp kovalarından yararlanılmalıdır.

15. Şantiyelere toplu olarak aynı araçla gitmesi gereken çalışanların korunması için neler yapılmalıdır?

Servis araçlarının özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizlik ve hijyeninin sık aralıklarla sağlanmalıdır.

Servis kullanan çalışanların, araç içerisindeki yüzeylere temasının mümkün olduğunca azaltılmalıdır.

Servis araçlarının taşıma kapasiteleri yarıya indirilmelidir. Çalışanların yüz yüze bakacak şekilde karşılıklı oturmamaları ve sosyal mesafeyi koruyacak bir oturma düzeninde olmaları sağlanmalıdır.

Araç girişlerine el dezenfektanlarının konulmalıdır.

Seyahat süresince araç içerisinde şoför ve tüm yolcular maske takmalıdır.

16. Şantiye ortamında birçok çalışma arkadaşı ve işverenlerle yakın temasta

bulunmak zorunda kalan çalışanların korunması için neler yapılmalıdır?

Diğer kişilerle fiziksel temas engellenmelidir.

Aciliyeti olmayan etkinlikler iptal edilmelidir.

Toplantılar sınırlandırılmalı ve kalabalık düzenlenmemelidir.

Toplantılarda sosyal mesafeye dikkat edilmeli, asgari sayıda kişi ile yapılmalıdır. Mümkün olduğunca çevrimiçi veya konferans görüşmesi yoluyla toplantı yapılmalıdır.

Çalışma ortamları sosyal mesafeye dikkat edilecek şekilde revize edilmeli, uzaktan çalışması mümkün olan çalışanlar için düzenleme yapılmalıdır.

17. Çalışanların COVID-19 tehlikesine karşı hijyen ve kişisel korunmalarının sağlanması için neler yapılmalıdır?

Çalışanların, biyolojik etkenlerin bulaşma riskinin olduğu çalışma alanlarında yeme içmeleri engellenir.

Çalışanlara uygun koruyucu giysi veya diğer uygun özel giysi sağlanır.

Çalışanlara, göz yıkama sıvıları ve/veya cilt antiseptikleri de dahil, uygun ve yeterli temizlik malzemeleri bulunan yıkanma ve tuvalet imkanları sağlanır.

Gerekli koruyucu donanım ve ekipman, belirlenmiş bir yerde uygun olarak muhafaza edilir. Her kullanımdan sonra ve mümkünse kullanımdan önce kontrol edilip temizlenir. Koruyucu donanım ve ekipman, kullanımdan önce bozursa tamir edilir veya değiştirilir.

Yukarıda belirtilen koruyucu giysiler de dahil, biyolojik etkenlerle kirlenmiş olabilecek iş giysileri ve koru-

yucu ekipman, çalışma alanından ayrılmadan önce çıkarılır ve diğer giysilerden ayrı bir yerde muhafaza edilir. İşveren, kirlenmiş bu giysilerin ve koruyucu ekipmanın dekontaminasyonu ve temizliği sağlar, gerektiğinde imha edilir.

Alınan önlemlerin maliyeti çalışanlara yansıtılmaz.

18. COVID-19 ile ilgili olarak ofis çalışanları ne tür önlemler alabilir?

Eller sıkça ve parmak aralarını da içerecek şekilde sabunlanarak en az 20 saniye süreyle yıkanmalıdır.

Eller yüze ve göze değdirilmemelidir.

Aciliyeti olmayan etkinlikler iptal edilmelidir. Toplantılar sınırlandırılmalı ve kalabalık düzenlenmemelidir.

Toplantılarda sosyal mesafeye dikkat edilmeli, asgari sayıda kişi ile yapılmalıdır. Mümkün olduğunca çevrimiçi veya konferans görüşmesi yoluyla toplantı yapılmalıdır.

Merdiven korkulukları, asansör, zil butonları, kulplar, kapı kolları, klavye, fare, fotokopi makinesi vb. ofis araçları gibi sıkça ve farklı kişilerce temas edilen tüm yüzeylerin rutin temizliği yapılmalı, sık sık dezenfekte edilmelidir.

Çok gerekmedikçe asansör kullanılmamalıdır.

Ofisler sık sık havalandırılarak sosyal mesafe gözetilecek şekilde düzenleme yapılmalı, imkânlar dahilinde uzaktan veya dönüşümlü çalışma planlaması yapılarak personel irtibatı en aza indirilmelidir.

COVID-19 şüphesi durumunda Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi 184 aranarak yetkilinin verdiği talimatlar izlenmelidir.

19. COVID-19'un yayılımını önlemek ve çalışanların korunmasını sağlamak için İSG Profesyonellerinin işverenlere işyerleri özelinde sunması gereken öneriler nelerdir?

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı internet sayfasında "Yeni Koronavirüs Salgını (COVID-19) Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Profesyonellerinin İşyerlerinde Aldıracağı Tedbirler" başlıklı bilgilendirme rehberi yayımlanmış olup internet adresi aşağıda yer almaktadır. Bu doğrultuda İSG profesyonelleri tarafından verilen öneriler kapsamında işverenler tarafından gerekli uygulamalar yapılmalıdır.

<https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/41225/yeni-koronavirus-salgini-kapsaminda-issagligi-ve-guvenligi-profesyonellerinin-isyerlerinde-aldiracagi-tedbirler.pdf>

20. Hangi durumlarda COVID-19'a bağlı hastalıktan şüphelenmeliyim?

COVID-19'un en yaygın belirtileri ateş, yorgunluk ve kuru öksürüktür. Bazı hastalarda ağrı, burun tıkanıklığı, burun akıntısı, boğaz ağrısı veya ishal olabilir. Bazı insanlar enfekte olsa bile herhangi bir belirti göstermeyebilir.

Yukarıdaki belirtiler göz önünde tutulmak suretiyle özellikle aşağıdaki durumlarda işyeri hekimi muayenesi için işyeri sağlık birimine başvurulur:

Ateş, öksürük, nefes darlığı,

Semptomların başlamasından önceki 14 gün içerisinde yurt dışında bulunma öyküsü veya yurtdışından gelen kişi ile temas,

Doğrulanmış COVID-19 enfeksiyonu vakası ile yakın temas,

COVID-19 enfeksiyonu hastalarının tedavi edildiği

birimlerde görev yapan sağlık personeli,

Laboratuvar yöntemleriyle COVID-19 olduğu saptanan olgular.

Sağlık Bakanlığı'nın COVID-19 ile ilgili güncel açıklamaları takip edilmelidir. Ayrıca olası vaka durumuna ilişkin ayrıntılı bilgi için Sağlık Bakanlığı'nın Covid-19 rehberine bakınız.

21. İşyerinde COVID-19 hastalığı şüphesi/tanısı bulunan çalışan tespit edildiğinde neler yapılmalıdır?

COVID-19 hastalık şüphesi bulunan çalışan maske takmak suretiyle işyeri sağlık personeline gitmeli ve işyeri hekimi tarafından değerlendirilmesi yapılmalıdır.

İşyeri hekimi tarafından çalışanın COVID-19 şüphesi olarak değerlendirilmesi halinde daha önceden belirlenen ve enfeksiyonun yayılmasını önleyecek nitelikte olan bir alanda diğer çalışanlardan izolasyonu sağlanmalıdır. Durum işyerinde görevli iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine ve işyeri yetkililerine bildirilir. İşyeri hekiminin değerlendirmesine göre hareket edilmeli veya işyeri sağlık personelinin bulunmadığı durumlarda, Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi 184 aranarak yetkilinin verdiği talimatlar izlenmelidir. İlgili yetkili kurum/kurumlar tarafından belirtilen önlemler yerine getirilir.

İşyeri sağlık biriminde görev yapan personelin kişisel hijyeni ve görev yapılan fiziki mekanın dezenfeksiyon işlemi gerçekleştirilir.

Enfekte olduğu doğrulanmış çalışanın ayrılmadan önce temas etmiş olabileceği diğer çalışanların maske takılması sağlanarak işyeri sağlık personeline bilgi verilir. Enfekte çalışanın temas ettiği diğer çalışanlar tespit edilerek Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi 184 aranarak yetkilinin verdiği talimatlar izlenmelidir.

Enfekte olduğu doğrulanmış çalışanın işyerinde çalıştığı ve temas ettiği alanlar dezenfekte edilmelidir.

Meskun mahal dışında yürütülen yapı işlerinde çalışanlar arasında COVID-19 tanısı konmuş veya tanı konan kişilerle teması olan fakat hastaneye yatışı yapılmayan ve ikametgahına güvenli şekilde ulaştırılması mümkün olmayan çalışanların şantiye içindeki temasını önlemek için derhal diğer çalışanlarla etkileşimi olmayan, diğer çalışanların konaklama ve sosyal alanlarından uzak, giriş çıkışı ayrı yerden verilmiş karantina bölgesine alınması sağlanmalıdır.

22. Çalışanlara COVID-19 tanısını OSGB'de görevli işyeri hekimi verebilir mi?

COVID-19 tanısı Sağlık Bakanlığı'nın yetkilendirdiği hastaneler tarafından konulmaktadır.

23. İşyerlerinde, COVID-19'a karşı hangi göz ve yüz koruyucuları tercih etmeliyim?

Enfeksiyon şüphesi olan kişilerle doğrudan temas veya kontaminasyon riski bulunan çalışma ortamlarında, çalışanlar EN 166 standardına uygun tam kapalı tipte göz koruyucu veya yüz koruyucu/siperlik kullanılmalıdır.

24. Hangi maskeyi kullanmalıyım?

Muhatap olduğunuz diğer çalışanların sizden çıkacak damlacık ve partiküllerden korumak amacıyla tıbbi maske kullanılmalıdır.

Yapacağınız risk değerlendirmesi ve ortam ölçümleri

sonuçlarına göre gerekli hallerde FFP2 veya FFP3 solunum koruyucu donanım kullanılmalıdır.

25. Tıbbi maske nedir? N95 maske nedir? FFP2/FFP3 maskelerden farklı mıdır?

Tıbbi maskeler takan kişinin ağızından ve burnundan çıkan damlacık ve aerosollerin etrafa yayılmasını engellemek amacıyla kullanılır. Bu maskeler takan kişiyi bakteri veya virüslerden korumak amacıyla tasarlanmamıştır. Tıbbi maskeler kağıt malzemeden veya diğer dokunmamış malzemelerden yapılır ve her kullanımdan sonra atılmalıdır.

N95 maske veya diğer adıyla N95 solunum koruyucu, NIOSH (Amerikan Ulusal Standartları) standardına uygun üretilmiş ürünler olup N95 hava filtrasyon derecesini (42 CFR Part 84) karşılayan, yani havadaki partiküllerin en az %95'ini filtreleyen bir solunum koruyucu tipidir.

N95 maskeleri, Avrupa Birliği'nin FFP2 maskeleri ve Çin'in KN95 maskeleri gibi farklı yargı alanlarında düzenlenen maskelere eşdeğer kabul edilmektedir. Ancak, performansını belgelemek için diğerlerinden farklı olarak filtre verimliliği, test ajanları, akış hızı ve müsaade edilen basınç düşüşü gibi farklı test kriterleri kullanılır.

Ülkemizde piyasada olan maskelerin ilgili mevzuat gereği TS EN 149 standardına göre üretilip belgelendirilmiş olması gerekmektedir. Bu ürünler de FFP1, FFP2 ve FFP3 maskelerdir.

26. Tıbbi maskeler ile solunum koruyucular arasındaki farklar nedir?

Tıbbi maske kullanıcıyı büyük damlacıklardan ve sıçramalardan korurken, karşısındaki kişiyi maske takan kişinin solunum emisyonlarından korur. Solunum

koruyucular ise takan kişinin, büyük damlacıkların yanı sıra ufak aerosol partiküllerine maruziyetini de azaltır.

Solunum koruyucular yüze tam oturur, tıbbi maskeler yüze tam oturmazlar.

Tıbbi maskeler kullanıcıya havadaki küçük partikülleri solunum için güvenilir bir koruma düzeyi sağlamaz ve solunum koruması olarak kabul edilmez. TS EN 149 standardına göre üretilmiş FFP2 veya FFP3 koruma sınıfında solunum koruyucu maskeler, büyük ve küçük parçacıklar dahil havadaki parçacıkların çok büyük çoğunluğunu (FFP2 → %94 ; FFP3 → %99) filtreler.

27. Maskelerin üzerindeki işaretler ve rakamlar neyi ifade eder?

TS EN 149 standardına göre üretilmiş solunum koruyucu maskeler koruma düzeyine göre FFP1, FFP2 ve FFP3 olmak üzere üç koruma düzeyine sahiptir. FFP1 maskeler partiküllerin %80'ini filtrelerken bu oran FFP2 maskelerde %94, FFP3 maskelerde ise %99'dur. CE işareti, üzerine iliştirildiği ürünün insan, hayvan ve çevre açısından sağlıklı ve güvenli olduğunu gösteren Avrupa Birliği'nin Yeni Yaklaşım Direktiflerine uygunluk işaretidir. CE işaretinin sağında yer alan dört haneli numara ürünü belgelendiren onaylanmış kuruluşun kimlik numarasıdır. NR: Nonreusable, yani ürünün 8 saatlik vardiyada bir kez kullanılabileceğini, R: Reusable, ürünün tekrar kullanılabilir olduğunu göstermektedir.

28. Ventilli Maske İle Ventilsiz Maskenin Farkı Nedir?

Ventil, kullanıcının verdiği nefesin filtrelenmeden maskeden dışarı atılmasını sağlayarak nefes verme direncini düşürür ve maskenin içinde nem birikmesini önleyerek çalışanın konforunu artırır. Ventilli maskeler, bulunduğu zarar verecek partikül ve parçacık

ihativa eden işlerde kullanıma uygun olmakla beraber, kullanıcının dışarıya verdiği nefesinin filtrelenmiyor olması sebebiyle, COVID-19 virüsüne karşı kullanımda ek risk oluşturabilmektedir. Bu sebeple COVID-19 virüsüne karşı koruma amaçlandığında, diğer çalışanlara bulaşma riskinin azaltılması için çalışanlarca ventilsiz maskeler tercih edilmelidir.

29. Maskelerin güvenli olup olmadığını nasıl anlarım? Sorabileceğim bir merci var mı?

Toz maskelerinin üzerinde belli işaret ve sembollerin aranması gerekmektedir. Ürünlerin standart numarası (EN 149), CE işareti, CE işaretinin yanında ürünü belgelendiren Onaylanmış Kuruluş kimlik numarası (4 haneli olmak zorunda) ve ürünle birlikte Türkçe kullanım kılavuzunun mevzuat gereği bulunması zorunludur. CE işareti ürünün güvenli olduğu anlamına gelmektedir.

Ürünle ilgili şüphemiz var ise e-Devlet Kapısı üzerinden “*Kişisel Koruyucu Donanımlar Şikâyet İhbar Başvuru ve Takip Sistemi*” vasıtasıyla bildirim yapabilirsiniz.

30. Maskeyi doğru takıp takmadığımdan emin olamıyorum.

Maskeye dokunmadan önce, ellerinizi su ve sabun ile temizleyin, su ve sabuna erişimin olmadığı durumlarda alkol bazlı bir el antiseptiği kullanın. Maskede delik vb. hatalı durumun olup olmadığını inceleyin. Maskenin üst tarafı metal şeridin olduğu taraftır. Maskenin doğru tarafının dışarıya baktığından emin olun. Maskeyi yüzünüze yerleştirin. Maskenin metal şeridini veya sert kenarını, burnunuzun şekline göre kalıplayın. Maskenin alt kısmını aşağı doğru çekerek ağızınızı ve çenenizi kapatın. Maskenin üzerini ellerimizle kapatarak nefes aldığımızda kenarlardan

hava sızıntısı olmadığına emin olunmalıdır. Maske yanında koruyucu gözlük de kullanıldığı durumda gözlükte buğulanma oluyorsa maskenin yüze tam olarak oturması sağlanmalıdır.

Kullanımdan hemen sonra tek kullanımlık maske biyolojik risklere özel kapalı bir atık kutusuna atılmalıdır. Tekrar kullanılabilir ibaresi olan maskeleri saklama ve temizlik şartlarını karşılayacak şekilde muhafaza edin, kullanım miadı dolmaları biyolojik risklere özel kapalı bir atık kutusuna atın.

Maskeye dokunduktan veya attıktan sonra ellerinizi su ve sabun ile temizleyin, su ve sabuna erişimin olmadığı durumlarda alkol bazlı bir el antiseptiği kullanın.

31. Maskeyi ne sıklıkla değiştirmem gerekiyor? Maskeler tekrar tekrar kullanılabilir mi?

EN 149 standardına sahip solunum koruyucu maskeler tekrar kullanılabilir veya tek vardiye kullanımla sınırlı olanlar yani tekrar kullanılamaz olmak üzere iki çeşittir. Tekrar kullanılabilir maskelerin üzerinde “R” (Reusable) işareti bulunur, tekrar kullanılamaz olan maskelerde “NR” (Nonreusable) işareti bulunur.

COVID-19 virüsüne karşı koruma için tek kullanımlık NR işareti olan maskeler önerilmektedir. Maskenin kullanımı esnasında yırtılması veya kirlenmesi durumlarında yenisiyle değiştirilmelidir. Normal şartlar altında ise maskenin kullanım süresini ortam koşullarını dikkate alarak kullanıcı belirler.

Maske uygun şekilde çıkarılıp tekrar kullanılacağı durumlarda maskenin dış yüzeyi iç kısma kesinlikle temas etmeyecek şekilde ambalajında ya da kilimli bir poşette saklanmalıdır.

Maske, burun ağız ve çeneyi içine alan yoğun kirlen-

menin gerçekleştiği ön kısmına dokunmadan ve yüze temas ettirmeden, baş ve ense bandından tutarak çıkarılmalıdır. Maskenin burun, ağız ve çeneyi içerisine alan dış kısma kesinlikle dokunulmamalıdır. Dokunulması durumunda el hijyeni sağlanmalıdır. Maskeler kesinlikle ortak kullanılmamalıdır.

32. Yemek yemek veya bir şeyler içmek istiyorum, bu sürede maskeyi ne yapmam gerekiyor?

Yemek yemek, bir şeyler içmek ve benzeri sebeplerle maskeyi çıkarmanız ve sonra tekrar takmanız gerekiyorsa, maskenizi varsa kendi poşeti içinde, yoksa başka temiz ve kilitli bir poşet içerisine koyarak dış ortamdan izole bir şekilde muhafaza etmelisiniz. Kullandığınız maskeyi, diğer maskeler ile aynı poşet veya kabin içerisine asla koymayınız.

Her kullanım öncesi, maskenin deforme olup olmadığını kontrol ediniz.

Maskeyi takmadığınız süre boyunca maskeyi asla boynunuza indirerek ya da baş üstüne çıkararak kullanmayınız. Bu hareketler; maskenin iç kısmına bakteri ve virüslerin bulaşmasına ve maskeyi tekrar taktığınızda bunları solumanıza sebep olabilir. Taşıyıcı olmanız durumunda ise bulunduğunuz ortama yayılmasına sebep olabilecektir.

33. Maskeler dezenfektan, kolonya ve tuzlu su ile temizlenerek kullanılabilir mi?

Böyle bir uygulama maskenin koruyucu özelliğini ortadan kaldıracığından önerilmez.

34. Virüsten korunmak için nasıl bir eldiven kullanmalıyım?

Tek kullanımlık eldivenlerin kullanılması uygun olacaktır. Bu noktada eldivenleri belli periyotlarda yenisiyle değiştirmek gerekmektedir. Ayrıca eldiveni yüzümüze, ağızımıza, gözümüze götürerek temas ettirmememiz COVID-19'a neden olan virüsten korunmak için çok önemli bir husustur.

35. İşyerlerinde ve evlerde kullandığımız maske, eldiven ve diğer hijyen malzemelerini nereye atmalıyız? Bu malzemelerin bertarafı nasıl yapılmalıdır?

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yayımlanmış olduğu "Tek Kullanımlık Maske, Eldiven gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri" genelgesi doğrultusunda bertaraf işlemleri yapılmalıdır. Bu kapsamda evlerden ve işyerlerinden kaynaklanan tek kullanımlık maske, eldiven, mendil gibi kişisel hijyen malzemesi atıklar yırtılmaya dayanıklı plastik çöp poşetlerinde küçük miktarlar halinde toplanmalı, ağız sıkıca kapatılan (bağlanan) çöp torbaları daha sonra yırtılma riskine karşı ikinci bir torbaya konulmalıdır.

Atık üzerinde virüsün hayatta kalma olasılığının en alt seviyeye indirilmesi için atık torbalarının en az 72 saat süreyle diğer insanların ve hayvanların erişemeyeceği bir oda veya balkonda bekletilmesi gerekmektedir.

Atıklar atık toplama saatinden kısa bir süre önce çıkarılmalı ve 'diğer atık' olarak evsel atık kapsamında yönetilmek üzere belediyeye teslim edilmesi sağlanmalıdır. Belediyeler tarafından maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının biriktirilmesi ve teslimine yönelik yapılacak duyuru ve talimatlara da ayrıca riayet edilmelidir.

Toplama, taşıma ve depolama sırasında oluşabilecek dökülme ve/veya sızıntı suyuna yönelik tedbirler alınmalı, kirlilik oluşması durumunda kirlenen yüzeyler

dezenfekte edilmelidir. Yüzey ve alan temizliğinde kireç çözücü, çamaşır suyu, dezenfektan kullanımı faydalı olacaktır.

İşyerlerinde atıkların toplanması, taşınması ve bertarafında görevlendirilen çalışanların çalışma sırasında eldiven ve maske gibi kişisel koruyucu donanım kullanması, atıkla temas etmemeye dikkat etmesi, toplama ve taşıma işlemleri sırasında özel iş elbisesi giymesi sağlanmalıdır. Görevli çalışanların yanında yeterli miktarda dezenfektan bulundurulması ve gerek kullanılan ekipmanlarının gerekse de kişisel malzemelerin dezenfektan ile temizlenmesine özen gösterilmelidir.

36. İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve işyeri sağlık personelinin kullanacağı Kişisel Koruyucu Donanımların özellikleri nasıl olmalıdır?

Tam kapalı göz koruyucu veya yüz koruyucu/siperlik (EN-166),

Koruyucu kıyafet (EN-14126),

Solunum koruyucu (EN-149/FFP2 veya FFP3) ventilersiz maskeler,

Eldiven (EN ISO 374-5 ve biyolojik risk piktogramlı virüs piktogramlı)

Bu önlemler, Covid-19 korunma özelinde hazırlanmış olup işyerinizdeki diğer riskler de dikkate alınarak uygun Kişisel Koruyucu Donanımlar'ın belirlenmesi gerekmektedir.

37. İSG profesyonelleri olarak işyeri ziyaretlerinde COVID-19 hastalığına yakalanma riskimiz ve bu hastalığı diğer işyerlerine bulaştırma olasılığımız oldukça fazladır. Bu süreçte İSG profesyonelleri işyeri ziyaretlerine ara verilebilir mi?

COVID-19 enfeksiyonu ile mücadelede, İSG profesyonellerinin işyerlerine rehberlik etmesi büyük önem arz etmektedir.

İSG profesyonelleri, işyerleri ziyaretlerinde, toplu kullanıma açık ortamlarda bulunmamaya çalışmalı, sosyal mesafeye ve el-yüz temizliğine dikkat ederek işverenlere ve çalışanlara yol göstermelidir.

Ziyaretler esnasında, COVID-19 hastalığı sürecinde güncellenen risk değerlendirmesi ve acil durum planı kapsamında belirlenen kişisel koruyucu donanımları kullanılmalıdır.

38. Yıllık çalışma planında belirtilen faaliyetleri yerine getiremiyoruz. Ne yapmamız gerekir?

Yıllık çalışma planında belirtilen, yerine getirilmediği takdirde işyerinde kazaya sebep olabilecek (iş ekipmanlarının periyodik kontrolü gibi) durumlar, sosyal mesafe ve hijyen kurallarına uyularak yerine getirilmelidir. Ancak toplu olarak yapılması gereken acil durum tatbikatı, eğitim vb. durumlar yıllık çalışma planı güncellenerek daha ileri bir tarihte yerine getirilebilir.

39. İSG profesyonelleri olarak bu süreçte işyerlerinde çalışma ortamı gözetimi yapacak mıyız?

26/3/2020 tarihinde İSG-KATİP üzerinde yayımlanan duyuruda İSG profesyonelleri tarafından işyerlerinde COVID-19 riskine karşı işverenlere önerilmesi gereken tedbirler yayınlanmıştır. Bu doğrultuda uzaktan çalışma, video konferans ve gerektiği durumlarda saha gözetimi yapılarak rehberlik ve danışmanlık görevleri yerine getirilmelidir.

40. İSG profesyonelleri olarak bu süreçte işyerlerinde hangi dokümanlardan faydalanabiliriz?

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ve diğer resmi kurumlar tarafından yayımlanan rehber, afiş ve duyurular takip edilmeli, gereklilikleri yerine getirilmelidir.

41. Çalışanlara verilen temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri (ilk eğitimler de dahil olmak üzere) COVID-19 hastalığı nedeniyle uzaktan eğitim şeklinde düzenlenebilir mi?

Çalışanlara, “Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında verilmesi gereken eğitimlerin, COVID-19 hastalığı nedeniyle Bakanlığımızın yayımladığı ‘İşyerlerinde Koronavirüsten (COVID-19) Korunma Tedbirleri’ başlıklı duyuruda uzaktan eğitim şeklinde verilmesi önerilmektedir. Salgın durumunun bitmesi halinde temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin Yönetmelik hükümleri uyarınca verilmesi gerekmektedir.

42. Çalışanlara, “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında verilmesi gereken eğitimlerin, “İşyerlerinde Korona virüsten (COVID-19) Korunma Tedbirleri” başlıklı duyuruda uzaktan eğitim şeklinde verilmesi önerilmiştir. Bununla beraber eğitimler için gerekli altyapının bulunmaması durumunda nasıl bir yol izlenmelidir?

Eğitimlerin uzaktan eğitim, telekonferans gibi yöntemlerle icra edilmesi, uzaktan eğitim gibi yöntemlerin uygulanamayacağı eğitimlerin ise sosyal mesafe ve hijyen kuralları göz önünde bulundurularak en az kişi ile icra edilmesi gerekmektedir.’

43. 6331 Sayılı Kanunun Sağlık Gözetimi Başlıklı 15 inci maddesinin birinci fıkrası gereği yapılması gereken sağlık muayeneleri COVID-19 hastalığı nedeniyle ertelenebilir mi?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde “Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar” hükmü yer almaktadır. Buna göre, COVID-19 hastalığı yeni bir risk faktörü olarak değerlendirilmeli ve işyeri hekimince gerekli önlemler alınarak periyodik muayeneler yapılmalıdır. Şüphe duyulması halinde Sağlık Bakanlığının 184 numaralı danışma hattı aranarak, yönlendirmeler uygulanmalı ve/veya Sağlık Bakanlığının ilgili sağlık kuruluşu ile iletişime geçilerek çalışanın sevki sağlanmalıdır.

44. Risk değerlendirilmesi ve acil durum planları COVID-19 salgını nedeni ile yenilenmeli midir?

İşyeri dışından kaynaklanan ve işyerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması durumunda risk değerlendirmesi ve acil durum planlarının yenilenmesi gerekmektedir. COVID-19 hastalığına ilişkin riskler değerlendirilmelidir.

45. İşyerlerinde salgınla mücadele faaliyetleri ne şekilde koordine edilmelidir?

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan “İşyerlerinde Koronavirüse (COVID-19) Karşı Alınması Gereken Önlemler” dokümanında da anlatıldığı üzere salgınla mücadele faaliyetleri iş sağlığı ve güvenliği kurulunun bulunduğu işyerlerinde kurul tarafından, diğer işyerlerinde ise; işveren veya vekili koordinesinde, bulunması halinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli ile çalışan temsilcisi ve mümkünse ilk yardım eğitimi almış veya tecrübesi olan kişilerden oluşan hazırlık ekibi tarafından yürütülmelidir.

Sağlık hizmeti sunan işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurulu, bulunması halinde enfeksiyon kontrol komiteleri ile işbirliği içerisinde faaliyetlerini yürütmelidir.

Hazırlık ekibi, alınacak tedbirlerle ilgili çalışmalarını yürütmeli, işyerindeki hijyen ve temizlik konularında gerekli çalışmaları yürütmeli, kurum içi ve kurum dışı iletişimi koordine etmeli, acil durum planını güncel tutmalıdır.

Kurul ya da hazırlık ekibi; resmi makamların tavsiye kararlarını ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan bilgilendirmeleri takip etmekle

ve gereğini yapmakla yükümlüdür.

https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/41159/isyerlerinde_koronavirus_co-vid-19_karsi_alinan_onlemler.pdf

46. Covid-19 bir iş kazası olarak değerlendirilmeli midir? İş kazası olarak değerlendirilmesi durumunda SGK'ya bildirimde vaka mı seçilmeli, İş kazası mı seçilmelidir?

Bir çalışana Covid-19 tanısı konması durumuna ilişkin iş kazası olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun konuya ilişkin açıklamaları takip edilmelidir.

Sonraki süreçte cezai işlem ile karşılaşılması için mevcut Covid-19 tanısı konmuş çalışanların vaka olarak bildirimlerinin yapılmasında fayda görülmektedir.

47. COVID-19 tanısı ile tedavisi yapılan çalışanın işe dönüşünde neler yapılması gerekmektedir?

“İşyeri hekimlerinin görevleri” başlıklı 9’uncu maddenin “c) Sağlık gözetimi” başlığında “7) Çalışanların sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri halinde işe dönüş muayenesi yaparak eski görevinde çalışması sakıncalı bulunanlara mevcut sağlık durumlarına uygun bir görev verilmesini tavsiye ederek işverenin onayına sunmak.” ifadesi yer almaktadır.

Bu kapsamda yeni tip koronavirüs ile enfekte çalışanlar üzerinde gerçekleştirilebileceği ciddi olabilen sağlık etkilerinin de bulunması sebebiyle tedavisi tamamlanan çalışanların işe dönüşlerinde işyeri hekimi tarafından işe dönüş muayenesi gerçekleştirilmelidir

ve her türlü muayene sonuçları çalışanların kişisel sağlık dosyalarında muhafaza edilmelidir. Çalışanın işe dönüşünde eğitimleri gerçekleştirilmelidir.

48. Pozitif vaka tedavi sürecini tamamladığında çalıştığı firma işe dönüş kriterin de negatif test sonucu görmek istiyor fakat sağlık kurumları test yapmıyor ise nasıl bir yol izlemelidir?

Sağlık Bakanlığı rehberlerinde belirtilen hususlara göre çalışanın tedavi ve izolasyon şartları tamamlanmalıdır.

<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/covid-19-rehberi.html>

Çalışanın tedavi ve izolasyon süreçleri ile bu sürecin sonlandırılması işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tedavi ve izolasyon süreçlerini yürüten sağlık kuruluşunun aksi bir husus belirtmediği sürece çalışanın tedavi ve izolasyon sürecinin tamamlandığı kabul edilmelidir.

49. Pozitif vaka ile yakın temaslı olan çalışanların işe başlama süreci nasıl olmalıdır? Hangi kriterleri sağlaması koşuluyla iş başı yapabilecektir?

Sağlık Bakanlığı rehberlerinde belirtilen hususlara göre çalışanın tedavi ve izolasyon şartları tamamlanmalıdır.

<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/covid-19-rehberi.html>

Çalışanın tedavi ve izolasyon süreçleri ile bu sürecin sonlandırılması işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından

belirlenen kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Tedavi ve izolasyon süreçlerini yürüten sağlık kuruluşunun aksi bir husus belirtmediği sürece çalışanın tedavi ve izolasyon sürecinin tamamlandığı kabul edilmelidir.

50. Pozitif vaka ile Yakın temaslı ve temaslı ayrımı nasıl yapılmalıdır?

Sağlık Bakanlığı "*Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi Ve Filyasyon*" rehberinde kriterler belirlenmiştir.

https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/covid-19-rehberi/COVID-19_REHBERI_TEMASLI_TAKIBI_EVDE_HASTA_IZLEMI_VE_FILYASYON.pdf

Güncellemeler Sağlık Bakanlığı web sayfasından takip edilmelidir.

Yakın temaslı kriterleri;

Kesin veya olası bir vakaya damlacık enfeksiyonuna yönelik korunma önlemleri almadan doğrudan bakım sağlayan, COVID-19 ile enfekte sağlık çalışanları ile birlikte çalışan veya COVID-19 ile enfekte hasta ziyaretinde bulunma gibi sağlık merkezi ilişkili maruziyeti olan kişiler » COVID-19 hastasıyla okul öncesinde ve okul çocuklarında aynı sınıfı paylaşan öğrenciler ve öğretmenler » COVID-19 hastasıyla yurttan veya otelde aynı odayı paylaşanlar » COVID-19 hastasıyla direkt temas eden (örn. el sıkışan) kişiler » COVID-19 hastasının salgıları (tükürük, balgam vb) ile korunmasız temas eden kişiler » COVID-19 hastasıyla 1 metreden daha yakın mesafede 15 dakikadan uzun süreyle yüze kalan kişiler » COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya banka bekleme salonları, otobüs, servis vb ulaşım araçları) 1 metreden yakın ve 15 dakika veya daha uzun süre bir arada kalan kişiler. » COVID-19 hastasıyla aynı uçakta seyahat eden yolculardan iki ön, iki arka ve iki yan koltukta oturan kişiler » COVID-19 hastasıyla aynı evde yaşayanlar » COVID-19 hastasıyla aynı ofiste çalışanlar

Temaslı kriterleri;

COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya banka bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) 1 metreden uzak mesafede bulunmuş kişiler. » COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya banka bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) 15 dakikadan kısa süre bulunmuş kişiler. » COVID-19 hastasıyla 1 metreden daha yakın mesafede 15 dakikadan kısa süreyle yüze kalan kişiler. » COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda 15 dakikadan uzun süre ile maske takarak bulunmuş kişiler

51. Bir işveren, bir çalışanın virüs taşıdığını meslektaşlarına/diğer çalışanlarına açıklayabilir mi?

İşveren, vakalar hakkında personeli bilgilendirmelidir. Bilgilendirme yapılırken bireylerin isimlerinin verilmesinin gerekmeyeceği gibi gereğinden fazla bilgi de verilmemelidir.

Koruyucu tedbirlerin alınması açısından virüsün bulaştığı çalışanın/çalışanların isminin açıklanmasının zorunlu olduğu hallerde ilgili çalışanların bu hususta önceden bilgilendirilmesinde fayda görülmektedir. İşverenin, çalışanlarının sağlık ve güvenliğini sağlama ve aynı zamanda özen yükümlülüğünü yerine getirme sorumlulukları bulunmaktadır.

Bu kapsamda ilk etapta işverenler tarafından örneğin *"... Genel Müdürlük binamızın 5. katında çalışan bir arkadaşımızın COVID-19 testinin pozitif çıktığını bildirmek isteriz. Testi pozitif çıkan arkadaşımızın binada bulunduğu tarihler dikkate alınarak, arkadaşımızla temasta bulunan kişiler tespit edilerek kendilerini durum hakkında bilgilendireceğiz..."* şeklinde açıklamalarda bulunulması yoluna gidilebilir.

Yukarıdaki örnekte olduğu gibi, bir kurum, kuruluş veya şirket içerisinde yapılacak duyurularda

çalışanlara COVID-19 enfekte bir çalışanın bulunduğu, evden çalıştığı ya da izinde olduğu belirtilmeli; ancak zorunlu olmadığı sürece şirket içi seviye ya da ekip gibi çalışanın kim olduğunun tespitini doğrudan sağlayacak detaylar paylaşılmamalıdır.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Kişisel Verilerin Korunması Kurumu tarafından yapılan 27/3/2020 tarihli duyurudan alınmıştır. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

52. Bir işveren, binadaki tüm personelden ve ziyaretçilerden virüsten etkilenen ülkelere yakın dönemde gerçekleştirdikleri seyahatler ve ateş vb. virüs belirtileri hakkında bilgi talebinde bulunabilir mi?

İşverenlerin, çalışanın sağlığını korumak ve güvenli bir iş yeri sağlamakla ilgili yasal yükümlülükleri bulunmaktadır.

Bu bağlamda ve mevcut koşullarda, işverenlerin, çalışanlardan ve ziyaretçilerden virüsten etkilenen bir bölgeyi ziyaret edip etmedikleri ve/veya virüsün neden olduğu hastalığa dair belirtiler gösterip göstermedikleri konusunda kendilerini bilgilendirmelerini istemek için haklı gerekçeleri gündeme gelecektir.

Bilgi talebinin gereklilik ve ölçülülüğe bağlı ve risk değerlendirilmesine dayanan güçlü bir gerekçesi olması gerekir.

Bu durumda, görevleri ile ilgili olarak personelin seyahatleri, işyerinde kronik rahatsızlığı olan ya da virüsten daha ağır etkilenme ihtimali bulunan kişilerin varlığı ve halk sağlığı yetkililerinin talimatları veya rehberliği gibi belirli unsurlar dikkate alınmalıdır.

Kişilerin kısa bir süre önce virüsten etkilenen bir

bölgeye seyahat etmiş olmaları ve/veya hastalığa dair belirtiler göstermelerine dayanarak uygun önlemler alınmasının istenmesi durumunda, belirli tavsiyelerin personel ve ziyaretçilerin dikkatine sunulmasında kişisel verilerin korunması mevzuatı açısından bir sakınca bulunmamaktadır.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Kişisel Verilerin Korunması Kurumu tarafından yapılan 27/3/2020 tarihli duyurudan alınmıştır. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

53. İşveren tarafından kamu sağlığı amacıyla çalışanların sağlık bilgileri yetkililerle paylaşılabilir mi?

Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 8 inci maddesi ve bulaşıcı hastalıklara ilişkin ilgili diğer kanunlarda yer alan hükümler çerçevesinde, bildirim esas bulaşıcı hastalıkları taşıyanlara ilişkin kişisel veriler, işveren tarafından ilgili makamlar ile paylaşılabilir.

*Yukarıda belirtilen cevabi metin Kişisel Verilerin Korunması Kurumu tarafından yapılan 27/3/2020 tarihli duyurudan alınmıştır. Güncellemeler için ilgili Kurumun web sitesinin takip edilmesi önem arz etmektedir.

54. Pozitif vakanın tedavi süreci sonlanmasına rağmen evdeki diğer bireylerin pozitiflik durumları devam etmesi sebebiyle iş başı yapması için pozitif olan tüm aile bireylerinin negatif olma şartı aranmalı mıdır?

Vakaların tedavi ve izolasyon süreci Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kuruluşları tarafından tamamlandıktan sonra virüsü taşıması veya hastalığı geçiren başka bir kişi tarafından virüsün kendisine bulaştırılmak suretiyle hastalığı tekrardan geçirilmesi hususuna yönelik şu an için kesinleşmiş bir bilgi bulunmamaktadır. Bu kapsamda çalışanın tedavi ve izolasyon süreçleri ile bu sürecin sonlandırılması işlemleri Sağlık Bakanlığı

tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kuruluşları tarafından gerçekleştirilmekte olup tedavi ve izolasyon süreçlerini yürüten sağlık kuruluşunun aksi bir husus belirtmediği sürece çalışanın tedavi ve izolasyon sürecinin tamamlandığı kabul edilmelidir.

55. Covid-19 ile mücadele kapsamında işyerlerinde yüzey temizliğinde hangi hususlara dikkat edilmelidir?

Sağlık Bakanlığı'nın Covid 19 Rehberinde yüzey temizliği ve dezenfeksiyonu için önerilen ürünler ve özellikleri hakkında verilen tablo dikkate alınmalıdır.

https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf?type=file

56. İşyerlerinde Biyosidal ürün kullanımında hangi hususlara dikkat edilmelidir?

Biyosidal ürün kullanımına ilişkin 31.12.2009 tarihli ve 27449 sayılı 4. Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği hükümleri dikkate alınmalıdır. Ayrıca konuya ilişkin olarak Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 'Belediyeler İçin Biyosidal Ürün Uygulamaları Rehberi' nden de faydalanılabilir.

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cevre-sagligi/5-biyo-hasere/Dokumanlar/Belediyeler_icin_Biyosidal_Urun_Uygulamalari_Rehberi.pdf

57. İzinli biyosidal ürün listesine nereden ulaşabilirim?

İzinli Biyosidal Ürünler listesine Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığının internet adresinden ulaşabilirsiniz.

58. Piyasada bulunan biyosidal ürünleri satın alırken nelere dikkat edilmelidir?

Öncelikle satışa sunulan biyosidal ürünün T.C. Sağlık Bakanlığı'ndan izinli olup olmadığına, etikette izin tarih ve sayısının bulunup bulunmadığına bakılmalıdır.

Biyosidal ürünün etiketinde; ürünün adı, kullanım amacı, üretim yeri adresi, verilen izin tarih ve sayısı, hedef organizmalar, aktif maddenin adı ve konsantrasyonu, sıvı, granül, toz, katı gibi formülasyon tipi, ürünün kullanım şekli ve/veya dozu, yan etkileri, ilkyardım talimatları, ürünün güvenli bertarafı ile ilgili talimatlar, imal ve son kullanma tarihi ile parti ve seri numarası görünür bir şekilde yazılmalıdır.

59. Biyolojik etkenlere maruz kalan çalışanların listesini tutacak mıyım? Ne kadar süre saklayacağım?

İşverenler, grup 3 ve/veya grup 4 biyolojik etkenlere maruz kalan çalışanların listesini, yapılan işin türünü, mümkünse hangi biyolojik etkene maruz kaldıklarını ve maruziyetler, olaylarla ilgili kayıtları, uygun bir şekilde tutmalıdır. İşyerinde görevli işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı veya bu konuyla ilgili diğer sorumlu kişilerin bu listeye ulaşabilmeleri sağlanmalıdır.

Bu liste ve kayıtlar, maruziyet sona erdikten sonra en az onbeş yıl saklanmalıdır; ancak *"kalıcı veya gizli enfeksiyona neden olduğu bilinen biyolojik etkenlere maruziyet, eldeki bilgi ve verilere göre, seneler sonra hastalığın ortaya çıkmasına kadar teşhis edilemeyen enfeksiyonlara sebep olan biyolojik etkenlere maruziyet, hastalığın gelişmesinden önce uzun kuluçka dönemi olan enfeksiyonlara sebep olan biyolojik etkenlere maruziyet, tedaviye rağmen uzun süreler boyunca tekrarlayan hastalıklarla sonuçlanan biyolojik etkenlere maruziyet, uzun süreli ciddi hasar bırakabilen enfeksiyonlara sebep olan biyolojik etkenlere"*

maruziyet" durumlarında bu liste, bilinen son maruziyetten sonra en az kırk yıl boyunca saklanmalıdır.

60. Biyolojik etkenlerle maruziyette kişisel tıbbi kayıtları ne kadar süre saklamalıyım?

Kişisel tıbbi kayıtlar, maruziyetin son bulmasından sonra en az onbeş yıl süre ile saklanmalıdır. Ancak *"kalıcı veya gizli enfeksiyona neden olduğu bilinen biyolojik etkenlere maruziyet, eldeki bilgi ve verilere göre, seneler sonra hastalığın ortaya çıkmasına kadar teşhis edilemeyen enfeksiyonlara sebep olan biyolojik etkenlere maruziyet, hastalığın gelişmesinden önce uzun kuluçka dönemi olan enfeksiyonlara sebep olan biyolojik etkenlere maruziyet, tedaviye rağmen uzun süreler boyunca tekrarlayan hastalıklarla sonuçlanan biyolojik etkenlere maruziyet, uzun süreli ciddi hasar bırakabilen enfeksiyonlara sebep olan biyolojik etkenlere maruziyet"* durumlarında kişisel tıbbi kayıtlar bilinen son maruziyetten itibaren kırk yıl süre ile saklanmalıdır.

61. Risk Değerlendirmesi yetkili makamların görüşleri dikkate alınarak mı güncellenmelidir?

*"Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik"*in (Resmî Gazete Tarihi: 15.06.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28678) 6'ncı maddesinde *"Yetkili makamların, çalışanların sağlığını korumak için biyolojik etkenlerin denetim altına alınması hakkındaki önerileri"* dikkate alınması risk değerlendirme hususlarının bir parçasını teşkil etmektedir.

62. Bakanlığa Bildirim yapacak mıyım?

İşveren, biyolojik etkenin ortama yayılmasına ve

insanda ciddi enfeksiyona veya hastalığa sebep olabilecek herhangi bir kaza veya olayı derhal Bakanlığa ve Sağlık Bakanlığına bildirmelidir (*Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik'in (Resmî Gazete Tarihi: 15.06.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28678) "Bakanlığın Bilgilendirilmesi"* başlıklı 9'uncu maddesi).

Biyolojik etkenlere mesleki maruziyet sonucu meydana gelen her hastalık veya ölüm vakaları Bakanlığa bildirilmelidir (*Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik'in (Resmî Gazete Tarihi: 15.06.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28678) "Sağlık Gözetimi"* başlıklı 16'ncı maddesi).

63. İşletme faaliyeti sona erdiğinde çalışan listelerini ve tüm tıbbi kayıtları nereye vereceğim?

İşletmenin faaliyeti sona erdiğinde, biyolojik etkene maruz kalan çalışanların listesi ile tutulan tüm tıbbi kayıtlar çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne verilmelidir (*Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik'in (Resmî Gazete Tarihi: 15.06.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28678) "Bakanlığın Bilgilendirilmesi"* başlıklı 9'uncu maddesi).

64. Biyolojik etkenlerle çalışmalarda çalışanlara hangi eğitimleri vermeliyim? Ne zaman vermeliyim?

İşyerinde çalışanların ve/veya çalışan temsilcilerinin uygun ve yeterli eğitim alınmaları sağlanmalıdır. Özellikle "olası sağlık riskleri, maruziyeti önlemek için alınacak önlemler, hijyen gerekleri, koruyucu donanım ve giysilerin kullanımı ve giyilmesi, herhangi bir olay anında ve/veya olayların önlenmesinde çalışanlarca yapılması gereken adımlara" ilişkin konularda gerekli bilgi ve talimatlar verilmelidir

Eğitimler, biyolojik etkenlerle teması içeren çalışmalara başlanmadan önce verilmelidir. Değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenmelidir. Gerekliğinde periyodik olarak tekrarlanmalıdır.

65. Çalışanları bilgilendirirken özellikle nelere dikkat etmeliyim?

İşveren; biyolojik etkenlerle ilgili bir olay durumunda işyerinde asgari takip edilecek prosedürleri içeren yazılı talimatları belirlemelidir ve mümkün olduğu yerlerde uyarıları görünür şekilde asmalıdır.

İşverenler, biyolojik etkenlerin ortama yayılmasından doğan ve insanda ciddi enfeksiyona ve/veya hastalığa neden olabilecek kaza veya olayı, çalışanlara ve/veya çalışan temsilcilerine derhal bildirmelidir. İşverenler, durumu düzeltmek için alınan önlemleri de en kısa zamanda çalışanlara ve/veya çalışan temsilcilerine bildirmelidir.

Çalışanlar, herhangi bir olayı, işyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi veya işveren veya işveren vekiline derhal bildirmelidir.

Her çalışan, kişisel olarak kendisini ilgilendiren bilgilere ulaşabilmelidir.

Çalışanların ve/veya çalışan temsilcilerinin, çalıştıkları konu ile ilgili ortak bilgilere ulaşabilmeleri sağlanmalıdır.

Çalışanlar ve/veya çalışan temsilcilerinin istemeleri halinde "Risk değerlendirmesinin sonuçları, çalışanların biyolojik etkenlere maruz kaldığı veya kalma ihtimali bulunan işleri, maruz kalan çalışan sayısını, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin adı, soyadı, unvanı ve bu konudaki yeterliliğini, çalışma şekli ve yöntemleri de dâhil olmak üzere alınan koruyucu ve önleyici tedbirleri, çalışanların, grup 3 veya grup 4'te

biyolojik etkenlere ait fiziksel korumalarının ortadan kalkması sonucu oluşacak maruziyetten korunması için yapılan acil eylem planı”na ilişkin bilgiler kendilerine verilmelidir.

Çalışmalarda, çalışanların ve/veya temsilcilerinin görüşleri alınmalı ve katılımları sağlanmalıdır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
Emek Mahallesi 17. Cadde No: 13, 06520 Emek / ANKARA
Telefon: 0312 296 67 67
www.ailecalisma.gov.tr/isggm
www.guvenliinfaat.gov.tr

İNTEŞ Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası
Yıldızevler Mahallesi 4. Cadde 719.
Sokak No:3 Çankaya / ANKARA
Telefon: 0312 441 4350
www.intes.org.tr

**T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI**
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

